

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 września 1997 r. w sprawie uprawiania żeglarstwa (Dz. U. Nr 112 z dnia 24.09.1997 r., poz. 729)

Na podstawie art. 53 ust. 2 Ustawy z dnia 18 stycznia 1996 o kulturze fizycznej (Dz. U. Nr 25, poz. 113) zarządza się, co następuje:

§ 1

Rozporządzenie określa szczegółowe wymagania, kwalifikacje i sposób ich uzyskiwania, wynikające z nich uprawnienia, zasady nadawania, zawieszania i cofania tych uprawnień, wzory dokumentów stwierdzających te kwalifikacje i uprawnienia oraz zasady bezpieczeństwa obowiązujące przy uprawianiu żeglarstwa na jachtach żaglowych i motorowych.

§ 2

1. Jacht żaglowy oznacza statek o napędzie żaglowym przeznaczony do uprawiania sportu, turystyki, rekreacji lub szkolenia; jacht żaglowy może być wyposażony w pomocniczy napęd mechaniczny.
2. Jacht motorowy oznacza statek o napędzie mechanicznym przeznaczony do uprawiania sportu i rekreacji. Za jacht motorowy uważa się również skuter wodny, łódź pneumatyczną i poduszkowiec.

§ 3

1. Posiadanie wymaganych kwalifikacji do uprawiania żeglarstwa stwierdza się nadaniem odpowiedniego patentu żeglarskiego Polskiego Związku Żeglarskiego (PZZ) lub patentu motorowodnego Polskiego Związku Motorowodnego i Narciarstwa Wodnego (PZMWiNW).
2. Patent nadaje się osobie, która spełnia warunki określone w rozporządzeniu oraz zdała egzamin sprawdzający.

§ 4

1. Osoby nie posiadające patentu żeglarskiego mogą prowadzić jachty żaglowe o powierzchni pomiarowej żagli do 10 m² po wodach śródlądowych bez ograniczeń i po wodach morskich do 2 Mm od brzegu, w porze dziennej.
2. Osoby prowadzące jachty żaglowe o powierzchni pomiarowej żagli powyżej 10 m² powinny posiadać odpowiedni patent żeglarski.
3. Osoby nie posiadające patentu motorowodnego mogą prowadzić jachty motorowe z silnikiem o mocy nie przekraczającej 5 kW (6,67 KM) po wodach śródlądowych bez ograniczeń i po wodach morskich do 2 Mm od brzegu, w porze dziennej.
4. Osoby prowadzące jachty motorowe z silnikiem o mocy powyżej 5 kW (6,67 KM) powinny posiadać odpowiedni patent motorowodny.

§ 5

Ustala się następujące patenty żeglarskie:

- a) żeglarza jachtowego,
- b) sternika jachtowego,
- c) jachtowego sternika morskiego,
- d) kapitana jachtowego,
- e) żeglarza lodowego,
- f) sternika lodowego.

§ 6

1. Patent żeglarza jachtowego uprawnia do:
 - a) prowadzenia jachtów żaglowych po wodach śródlądowych,
 - b) prowadzenia jachtów żaglowych niezatapialnych, w regatach i na treningu pod nadzorem, po wodach morskich.
2. Osoby, które nie ukończyły 16 roku życia, mogą realizować uprawnienia wynikające z ust. 1 pkt a, pod nadzorem.
3. Za prowadzenie jachtów pod nadzorem uważa się żeglugę w porze dziennej na akwenie, na którym jest prowadzona ciągła obserwacja, przy zapewnieniu możliwości podjęcia na tym akwenie natychmiastowej akcji ratowniczej z wykorzystaniem łodzi ratunkowej oraz odpowiedniego sprzętu ratunkowego i

wyposażenia technicznego. Osoba prowadząca nadzór musi być pełnoletnia i posiadać patent co najmniej sternika jachtowego.

§ 7

Patent sternika jachtowego uprawnia do:

- a) prowadzenia jachtów żaglowych po wodach śródlądowych,
- b) prowadzenia jachtów żaglowych o powierzchni pomiarowej żagli do 40 m² po morskich wodach wewnętrznych i w żegludze po wodach morskich do 20 Mm od brzegu.

§ 8

Patent jachtowego sternika morskiego uprawnia do:

- a) prowadzenia jachtów żaglowych po wodach śródlądowych,
- b) prowadzenia jachtów żaglowych o powierzchni pomiarowej żagli do 80 m² po wodach morskich.

§ 9

Patent kapitana jachtowego uprawnia do prowadzenia jachtów żaglowych po wodach śródlądowych i morskich bez ograniczeń.

§ 10

Patent żeglarza lodowego uprawnia do prowadzenia ślizgów lodowych, o powierzchni pomiarowej żagli do 6 m², pod nadzorem. Przepis § 6 ust. 3 stosuje się do prowadzenia ślizgów lodowych pod nadzorem z tym, że osoba prowadząca nadzór musi być pełnoletnia i posiadać patent sternika lodowego.

§ 11

Patent sternika lodowego uprawnia do prowadzenia ślizgów lodowych bez ograniczeń.

§ 12

1. Warunkiem uzyskania patentu żeglarza jachtowego jest:
 - a) ukończenie 12 roku życia,
 - b) odbycie kursu szkoleniowego.
2. Warunkiem uzyskania patentu sternika jachtowego jest:
 - a) ukończenie 16 roku życia i posiadanie patentu żeglarza jachtowego albo ukończenia 18 roku życia i odbycie kursu szkoleniowego,
 - b) odbycie co najmniej 2 rejsów po wodach morskich w czasie co najmniej 200 godzin.
3. Warunkiem uzyskania patentu jachtowego sternika morskiego jest:
 - a) ukończenie 18 roku życia,
 - b) posiadanie patentu sternika jachtowego,
 - c) udział w minimum 3 rejsach morskich, w czasie co najmniej 600 godzin żeglugi, po uzyskaniu patentu sternika jachtowego. Przynajmniej jeden z tych rejsów musi odbywać się po wodach pływowych o skoku pływu powyżej 1,5 m.
4. Warunkiem uzyskania patentu kapitana jachtowego jest:
 - a) posiadanie patentu jachtowego sternika morskiego,
 - b) udział w minimum 2 rejsach morskich, w czasie co najmniej 1000 godzin żeglugi, po uzyskaniu patentu jachtowego sternika morskiego, w tym co najmniej 400 godzin samodzielnego prowadzenia jachtu.
5. Warunkiem uzyskania patentu żeglarza lodowego jest:
 - a) ukończenie 12 roku życia,
 - b) odbycie kursu szkoleniowego.
6. Warunkiem uzyskania patentu sternika lodowego jest:
 - a) ukończenie 16 roku życia i posiadanie patentu żeglarza lodowego lub ukończenie 18 roku życia,
 - b) odbycie kursu szkoleniowego.

§ 13

Ustala się następujące patenty motorowodne:

- a) sternika motorowodnego,
- b) starszego sternika motorowodnego,
- c) morskiego sternika motorowodnego,

- d) kapitana motorowodnego,
- e) motorzysty motorowodnego,
- f) mechanika motorowodnego.

§ 14

1. Patent sternika motorowodnego uprawnia do:
 - a) prowadzenia jachtów motorowych z silnikiem o pojemności do 1000 cm³ po wodach śródlądowych bez ograniczeń, jednakże do osiągnięcia 16 roku życia pod nadzorem i za zgodą rodziców lub opiekunów prawnych,
 - b) prowadzenia jachtów motorowych, określonych w pkt 1, w regatach i na treningu pod nadzorem, po wodach morskich.
2. Przepis § 6 ust. 3 stosuje się do prowadzenia jachtów motorowych pod nadzorem z tym, że osobą prowadzącą nadzór musi być co najmniej starszy sternik motorowodny.

§ 15

Patent starszego sternika motorowodnego uprawnia do:

- a) prowadzenia jachtów motorowych po wodach śródlądowych,
- b) prowadzenia jachtów motorowych o długości kadłuba do 24 m po morskich wodach wewnętrznych i w żegludze po wodach morskich do 20 Mm od brzegu.

§ 16

Patent morskiego sternika motorowodnego uprawnia do:

- a) prowadzenia jachtów motorowych po wodach śródlądowych,
- b) prowadzenia jachtów motorowych o długości kadłuba do 24 m po wodach morskich.

§ 17

Patent kapitana motorowodnego uprawnia do prowadzenia jachtów motorowych po wodach śródlądowych i morskich bez ograniczeń.

§ 18

Patent motorzysty motorowodnego uprawnia do:

- a) pełnienia funkcji kierownika maszyn na jachtach motorowych z silnikami o mocy do 184 kW (odpowiednio 250 KM),
- b) pełnienia funkcji pomocnika kierownika maszyn na jachtach motorowych z silnikami o mocy do 441 kW (odpowiednio 600 KM).

§ 19

Patent mechanika motorowodnego uprawnia do:

- a) pełnienia funkcji kierownika maszyn na jachtach motorowych z silnikami o mocy do 441 kW (odpowiednio 600 KM),
- b) pełnienia funkcji pomocnika kierownika maszyn na jachtach motorowych z silnikami o mocy powyżej 441 kW (odpowiednio 600 KM),
- c) pełnienia funkcji kierownika maszyn na jachtach motorowych z silnikami o mocy powyżej 441 kW (odpowiednio 600 KM), po wykazaniu się stażem co najmniej 600 godzin pływania na jachtach motorowych z silnikami o mocy 184–441 kW (odpowiednio 250–600 KM).

§ 20

1. Warunkiem uzyskania patentu sternika motorowodnego jest:
 - a) ukończenie 12 roku życia,
 - b) odbycie kursu szkoleniowego.
2. Warunkiem uzyskania patentu starszego sternika motorowodnego jest:
 - a) ukończenie 18 roku życia,
 - b) posiadanie patentu sternika motorowodnego co najmniej przez 1 rok,
 - c) zaliczenie stażu 200 godzin pływania albo odbycia kursu szkoleniowego.
3. Warunkiem uzyskania patentu morskiego sternika motorowodnego jest:
 - a) ukończenie 18 roku życia,

- b) posiadanie patentu starszego sternika motorowodnego,
 - c) zaliczenie stażu 600 godzin w przynajmniej 3 rejsach morskich, w tym jeden z rejsów musi się odbyć po wodach pływowych o skoku pływu powyżej 1,5 m.
4. Warunkiem uzyskania patentu kapitana motorowodnego jest:
- a) posiadanie patentu morskiego sternika motorowodnego,
 - b) zaliczenie stażu 800 godzin w co najmniej 2 rejsach morskich, po uzyskaniu patentu morskiego sternika motorowodnego, w tym co najmniej 400 godzin samodzielnie.
5. Warunkiem uzyskania patentu motorzysty motorowodnego jest:
- a) posiadanie patentu sternika motorowodnego,
 - b) zaliczenie stażu 200 godzin w obsłudze silnika o mocy nie mniejszej niż 36,8 kW (odpowiednio 50 KM).
6. Warunkiem uzyskania patentu mechanika motorowodnego jest:
- a) posiadanie patentu motorzysty motorowodnego,
 - b) zaliczenie stażu 200 godzin w obsłudze silnika o mocy nie mniejszej niż 73,6 kW (odpowiednio 100 KM).

§ 21

Osoba ubiegająca się o patent żeglarski lub motorowodny składa następujące dokumenty:

- a) wniosek o nadanie patentu,
- b) dokumenty potwierdzające spełnienie wymagań warunkujących otrzymanie określonego patentu; udział w rejsach i staże mogą być poświadczane przez osoby z odpowiednim patentem żeglarskim lub motorowodnym albo przez pisemne oświadczenie własne – na podstawie wpisów w dziennikach jachtowych,
- c) pisemną zgodę rodziców lub opiekunów prawnych na uprawianie żeglarstwa na jachtach żaglowych lub motorowych, jeżeli kandydat nie ukończył 18 roku życia,
- d) zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do uprawiania żeglarstwa na jachtach żaglowych lub motorowych.

§ 22

1. Posiadanie wymaganych kwalifikacji do holowania narciarza wodnego i innych obiektów stwierdza się przyznaniem licencji motorowodnych Polskiego Związku Motorowodnego i Narciarstwa Wodnego.
2. Licencję motorowodną przyznaje się osobie, która spełnia warunki określone w rozporządzeniu oraz zdała egzamin sprawdzający.

§ 23

Ustala się następujące licencje motorowodne:

- a) na holowanie narciarza wodnego,
- b) na holowanie statków powietrznych.

§ 24

1. Licencja motorowodna na holowanie narciarza wodnego uprawnia do holowania narciarza wodnego oraz innych nadwodnych obiektów pływających, w tym pneumatycznych (banan).
2. Licencja motorowodna na holowanie statków powietrznych uprawnia do holowania spadochronu, lotni, spadołotni, wiroszybowca i innych.

§ 25

Warunkiem uzyskania licencji motorowodnych jest:

- a) odbycie kursu szkoleniowego,
- b) posiadanie co najmniej patentu sternika motorowodnego.

§ 26

Egzaminy sprawdzające, o których mowa w § 3 ust. 2 i § 22 ust. 2, są prowadzone odpowiednio przez Polski Związek Żeglarski oraz Polski Związek Motorowodny i Narciarstwa Wodnego. Do udziału w egzaminach na patenty uprawniające do prowadzenia jachtów po wodach morskich są zapraszani przedstawiciele urzędów morskich.

§ 27

1. Patenty żeglarskie nadaje Zarząd Polskiego Związku Żeglarskiego lub w jego imieniu Zarządy Okręgowych Związków Żeglarskich.
2. Patenty i licencje motorowodne nadaje Zarząd Polskiego Związku Motorowodnego i Narciarstwa Wodnego lub w jego imieniu Zarządy Okręgowych Związków Motorowodnych i Narciarstwa Wodnego.
3. Posiadane uprawnienia są zawieszane lub cofane przez jednostkę, która je nadała, na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu powszechnego, izby morskiej, inspektoratu żeglugi śródlądowej i sądu koleżeńskiego, odpowiednio PZZ albo PZMWiNW.

§ 28

1. Osoby posiadające zawodowe uprawnienia do kierowania statkami żeglugi śródlądowej mogą uzyskać bez egzaminu patent żeglarza jachtowego lub sternika motorowodnego.
2. Osoby mające, z tytułu służby w Marynarce Wojennej lub Straży Granicznej albo z tytułu pracy w marynarce handlowej lub rybołówstwie morskim, uprawnienia do prowadzenia okrętów albo statków w żegludze morskiej mogą, po zdaniu egzaminu sprawdzającego, uzyskać patent do kapitana jachtowego lub kapitana motorowodnego włącznie.
3. Osoby, o których mowa w ust. 2, powinny wykazać się stażem 200 godzin żeglugi w rejsie na morskim jachcie żaglowym.
4. Osoby posiadające patenty żeglarskie jachtowego sternika morskiego lub kapitana jachtowego mogą uzyskać odpowiednie patenty motorowodne (morskiego sternika motorowodnego, kapitana motorowodnego) bez egzaminu. Posiadacze wymienionych patentów motorowodnych mogą, na tych samych zasadach, uzyskać odpowiednie patenty żeglarskie.
5. Osoby, mające z tytułu służby w Marynarce Wojennej, Straży Granicznej, marynarce handlowej i rybołówstwie morskim oraz żegludze śródlądowej wymagany staż w obsłudze silników (siłowni) mogą uzyskać patent motorzysty lub mechanika motorowodnego.

§ 29

1. Dokumentację i ewidencję wydanych patentów żeglarskich prowadzi Polski Związek Żeglarski.
2. Dokumentację i ewidencję wydanych patentów motorowodnych i licencji motorowodnych prowadzi Polski Związek Motorowodny i Narciarstwa Wodnego.
3. Wzory patentów żeglarskich oraz patentów i licencji motorowodnych określa załącznik do rozporządzenia.

§ 30

Stałe obowiązki, związane z pełnieniem funkcji na jachcie żaglowym i motorowym podczas pływania morskich, określa prowadzący jacht i wpisuje do dziennika jachtowego.

§ 31

1. Za bezpieczeństwo żeglugi jest odpowiedzialny prowadzący jacht.
2. Każdy jacht żaglowy i motorowy powinien być wyposażony w środki ratunkowe lub asekuracyjne oraz w środki przeciwpożarowe, zgodnie z wpisem w dokumencie rejestracyjnym lub w karcie bezpieczeństwa jachtu, wydanymi zgodnie z odrębnymi przepisami.

§ 32

1. Za bezpieczne przeprowadzenie zawodów żeglarskich i motorowodnych jest odpowiedzialny sędzia główny zawodów.
2. Za bezpieczeństwo w zorganizowanych formach szkolenia żeglarskiego oraz motorowodnego i narciarstwa wodnego jest odpowiedzialny kierownik szkolenia lub trener.

§ 33

1. Za bezpieczeństwo osób i mienia znajdującego się na przystani jest odpowiedzialny kierownik przystani (portu).
2. Za organizację działań o charakterze ratunkowym na akwenie w rejonie przystani jest odpowiedzialny kierownik przystani (portu).
3. Szczegółowe warunki bezpieczeństwa na przystani, obejmujące zakaz przebywania dzieci do lat 12 bez opieki osób dorosłych, określa regulamin przystani (portu).

§ 34

Patenty żeglarskie i motorowodne wydane dotychczas zachowują swoją ważność.

§ 35

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.